

Bijlage - Beantwoording vraag 30, 31, 56 en 63 uit de eerste nota van inlichtingen

**Herziening van het gebruik van de begrippen formeel en non-formeel
In antwoord op vraag 30, 31, 56 en 63 uit de nota van inlichtingen.**

Definities voor formeel en non-formeel leren

Op volwassenenleren.nl, de website waar o.a. Maurice de Greef aan meeschrijft wordt formeel, non-formeel en informeel onderwijs op de volgende wijze onderscheiden:

Formeel leren: systematisch en gestructureerd leren binnen een omgeving die ontworpen is om te leren, met als doel het behalen van erkende diploma's of certificaten

Non-formeel leren: georganiseerd leren, doelgericht maar misschien minder gestructureerd en systematisch in vergelijking met formeel leren. Non-formeel leren is niet gericht op het behalen van een erkend diploma of certificaat. De omgeving is niet per se ontworpen als leeromgeving. Denk bijvoorbeeld aan cursussen in een bibliotheek of wijkcentrum, of aan werkplekleren.

Informeel leren: onbedoeld leren, kan in een georganiseerde leersetting plaatsvinden en ook daarbuiten. Dit leren is in feite een 'bijproduct' van andere activiteiten. Als we alle uren die we leren zouden uitsplitsen naar formeel leren, non-formeel leren en informeel leren, zal het aantal uren informeel leren met stip op één staan. Wij kunnen (over)leven dankzij informeel leren: leren tanken, je smartphone gebruiken, je kinderen opvoeden, met collega's omgaan, mantelzorg verlenen, hulp vragen.

Dat betekent dat formeel en non-formeel leren zich niet enkel onderscheiden op het wel of niet behalen van een diploma, maar ook op:

1. doelgerichtheid
2. structuur en systematiek
3. leeromgeving
4. (en het wel/niet halen van een diploma)

Ons type onderwijs in perceel 2,3a en 3b en 4b zit daar precies tussenin. Het vraagt niet om een diploma, maar wel om een leeromgeving (en wellicht zelfs structuur en doelgerichtheid) die formeler is zoals deze in non-formeel leren omschreven wordt. Op welk element formeel van non-formeel onderscheiden wordt, is dan ook aan interpretatie onderhevig.

De regio Drechtsteden

De regio Drechtsteden koos er in eerste instantie, in deze aanbesteding, voor om formeel uit te leggen als:

Formeel leren: Volgens een heldere structuur leren binnen een omgeving die ook bedoeld is om te leren (met het doel een erkend certificaat of diploma halen). Het kan leiden tot een diploma, maar dat hoeft niet.

De doelstelling van de Wet Educatie en Beroepsonderwijs

De regio Drechtsteden koos voor deze uitleg van formeel omdat dit ook in lijn is met 1.2.1 uit de WEB waarin staat dat: "Educatie is gericht op bevordering van de zelfredzaamheid van volwassenen en sluit waar mogelijk aan op het ingangsniveau van het beroepsonderwijs. [...]"

Hierin staat het behalen van een verhoogde zelfredzaamheid voorop en kan in sommige gevallen leiden tot een diploma. Bijvoorbeeld wanneer dit nodig is om in beroepsonderwijs in te stromen.

Dit heeft tot verwarring geleid. Daarom is besloten de begrippen formeel en non-formeel anders te definiëren.

Formeel en non-formeel opnieuw gedefinieerd

In deze aanbesteding beschrijven we de volgende typen onderwijs:

Formeel leren: systematisch, doelgericht en gestructureerd leren binnen een omgeving die ontworpen is om te leren, met als doel het behalen van erkende diploma's of certificaten. Dit geldt alleen voor perceel 4a.

Non-formeel leren type 1: systematisch, doelgericht en gestructureerd leren binnen een omgeving die ontworpen is als leeromgeving, die niveau verhogend werkt, maar niet hoeft te leiden tot een erkend diploma of certificaat. Dit geldt voor perceel 2, 3a, 3b en 4b.

Non-formeel leren type 2: Laagdrempelig aanbod. Er is sprake van georganiseerd leren, doelgericht maar misschien minder gestructureerd en systematisch in vergelijking tot formeel leren of non-formeel type 1. Het is niet gericht op het behalen van een erkend diploma of certificaat en de omgeving is niet per se ontworpen als leeromgeving. Denk bijvoorbeeld aan cursussen in een bibliotheek of wijkcentrum, of aan werkplekleren. Dit geldt voor perceel 1.

Informeel leren: onbedoeld leren, kan in een georganiseerde leersetting plaatsvinden en ook daarbuiten. Dit leren is in feite een 'bijproduct' van andere activiteiten. Dit valt buiten de scope van deze aanbesteding.

Borgen van kwaliteit

In de vervolgaanpak laaggeletterdheid 2020-2024 staat omschreven:

"Doel 2: Weten wat werkt: Overall in het land verzamelen we informatie over het lesaanbod en hulp aan mensen met weinig basisvaardigheden. Hoeveel mensen hebben lessen gevolgd? Wat hebben de deelnemers geleerd? We gaan de resultaten met elkaar vergelijken. En we zorgen ervoor dat iedereen de resultaten kan bekijken. Bijvoorbeeld op een website. Iedere gemeente gaat informatie over het aantal deelnemers aan lessen verzamelen. Ook gaan gemeenten onderzoeken welk lesaanbod het beste werkt. Met deze informatie wordt de kwaliteit van de lessen steeds beter."

De Drechtsteden onderschrijven deze doelstelling.

Gevolgen voor de aanbesteding

Daarom kiezen de Drechtsteden ervoor om de kwaliteit in zowel formeel als non-formeel aanbod goed te monitoren en te borgen. De gemeente gebruikt daarvoor de volgende methoden:

- De kwaliteit van perceel 1 (non-formeel aanbod type 2) wordt geborgd via CBCT of gelijkwaardig.
- De kwaliteit van perceel 2, 3a, 3b en 4b (non-formeel aanbod type 1) wordt geborgd via Blik op Werk, de onderwijsinspectie of gelijkwaardig.
- De kwaliteit van perceel 4a (formeel aanbod) wordt geborgd door de onderwijsinspectie omdat deze ook erkende diploma's moet kunnen uitgeven zodat deelnemers kunnen instromen in een beroepsopleiding.
- Gedurende het traject monitoren we de kwaliteit en resultaten van alle percelen via de Monitor Educatie.
- We verwachten uitgebreide tussentijdse en eindrapportages van Opdrachtnemers.
- We zetten een eigen kwaliteitsadviseur in.

Tijd nodig om te veranderen

Dit is een grote verandering ten opzichte van de vorige aanbestedingsperiode. We kunnen ons dan ook voorstellen dat niet alle partijen op de hoogte zijn van deze verandering. We willen opdrachtnemers in de Drechtsteden de tijd geven om aan deze hogere kwaliteitseisen te voldoen. We kiezen daarom voor het volgende:

- Voor percelen 2, 3a, 3b, 4b is het Opdrachtnemers toegestaan om zich als aspirant of nog in aanvraag bij Blik op Werk in te schrijven. Daarbij hoeft dit niet alleen de "dienst inburgering" te zijn, maar kan dit ook een andere zijn zoals de "dienst integratie". Zo worden de randvoorwaarden zoals de privacy van deelnemers gedekt.
- We verwachten dat Opdrachtnemers uit deze percelen per 1 jan 2022 wel minimaal aspirant keurmerkhouders zijn op een van de diensten van Blik op Werk.
- We voegen een wachtkamerovereenkomst toe voor de periode van anderhalf jaar. We vervangen Opdrachtnemers die hier niet (meer) aan voldoen.
- We eisen dat Opdrachtnemers die hieraan niet (meer) kunnen voldoen, dit per omgaande melden bij de Opdrachtgever.